

BEREGI ÚJSÁG

TÁRSADALMI, VÁRMEGYEI ÉS KÖZGAZDASÁGI ERDEKŰ HETILAP.



Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Verbőcyr 1.

Laptulajdonos: a szerkesztőség.

Felelős szerkesztő:

Bertók Béla.

Főmunkatárs:

Bary Gyula.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20 f.

Hirdetési díjak:

megállapodás szerint

A középiskola.

Csaknem mindenki pedagógus. Némelyek hivatásból, mások szükségből, vannak olyanok is, akik állásuknál fogva kötelesek érteni a nevelés bonyult tudományához. Ugy vagyunk a pedagógiával is, mint a politikával, meg az orvostudománnyal. Természetes tehát, hogy a középiskoláról olyan sokféle a vélemény, hogy a középiskolát annyi váddal, annyi támadással illetik. Az elmúlt iskolai évben különösen erős támadások érték nemcsak művelt laikusok, hanem szakférfiak részéről is. Az épen most egy éve megjelent „Kezdődik az emberbutítás” című cikk a középiskola munkáját csaknem teljes egészében elítélendőnek tartja. Sok hiábavaló dolgot tanítanak, a tananyag javarésze csak a növendékek kinzására sőt butítására szolgál. Ilyenforma volt a cikk tenorja. Szellemes csoportosítása volt azoknak a vádaknak, amelyeket gyenge tanulók szüleitől állandóan hallani.

Ennél sokkal figyelemreméltóbb volt a „Társadalomtudományi Társaság” előadás sorozata, melynek célja volt a középiskola reformálásának útját egyengetni. Egyes előadók itt is nagyon sok kifogásolni valót találtak a középiskola munkájában. Szerintük

az iskola a gyenge idegzetű tanulókra nézve az idegesség meleg ágya. Aki-ben csak hajlandóság van erre az újonnan nagyon elterjedt betegségre, abban az iskola tulterhelő követelményeivel, sok esetben a fejlődő gyermeki lélekhez nem alkalmazkodó módszerével ezt feltétlenül kifejleszti. Bár az említett társaság előadásain sok megszívlelendő eszme is merült fel, mégis az általuk kontemplált iskola. Általánosságban nem életre való nem is annyira iskola mint inkább szanatorium, hol a tanulók a velőkszületett idegességből kigyógyulnak.

Hallottuk nagyjából a középiskola ellen emelt vádakát, panaszokat. De vajjon jogosak-e? Általánosságban egészen nyugodtan elmondhatjuk, hogy bár a középiskola, mint fejlődő intézmény, még egyben-másban hagy is kívánni valót magaután, mégis a panaszok és vádak legnagyobb része alaptalan. Ilyen például az, hogy az iskola nem az életnek nevel. A legtöbb szüle a tanítandó tananyagot csak abból a szempontból itéli meg, hogy mennyiben szükséges a gyermekének sok esetben előre kiszemelt életpályájához. Ilyen tekintetben a középiskola bizony nem nevel az életnek. Ilyen felfogás mellett minden életpályához külön előkészítő iskola kellene. Akik ilyesmit kívánnak

a mi mai középiskolánktól, azok nem ösmerik annak célját és rendeltetését. A középiskola főfeladata növendékeinek általános műveltséget nyújtani; megtanítani mindazt, amit a társadalom egy művelt embertől megkíván, kifejleszteni benne a velőni, jó és igaz iránti érzéket, kiművelni gondolkodó és ítélő képességét annyira, hogy az egyetemen vagy más felsőbb tanintézetekben a választott életpályához szükséges szakismeretek elsajátítására képes legyen.

Mindenesetre nagyon üdvös dolog volna, ha a középiskola az általános műveltség nyújtásán kívül tekintettel lehetne az egyes tanulók jövőendő életpályájára is. Ilyen irányú törekvések történtek is már több helyen, így pl. Franciaországban, hol a középiskolát több tagozatúvá tették. Nálunk is megpenditette már ezt az eszmét egy volt miniszterünk, báró Eötvös József, ki a felgimnáziumot három tagozatúvá akarta volna tenni. Az egyik tagozatban foglalkozzanak többet a klasszikus nyelvekkel, a másodikban a természettudományokkal. Mondom, ez igen üdvös dolog volna, de ehhez sok pénz kellene. De talán még ez se szüntetné meg a sok panaszt. Mert hiszen akik miatt panaszkodnak, azok a tanulók

„BEREGI ÚJSÁG” TÁRCÁJA.

Csipkés Rózsi.

Csipkés Rózsi háza felett
Hollómadár károg:
„Csalfa leány, szeretődöt
Hej, hiába várod!
Hitszegésed elüldözte,
Úzi sötét buja;
Szegény legény, ez lesz néki
Az utolsó útja!”

Madárdalos zöld erdőben
Sir egy árva gerle,
Most szállott el Bodor Pista
Bubánatos lelke.
Nem járja már a világot
Bánatával árván, —
Ott találták felakasztva
Egy vén tölgyfa ágán . . .

Csipkés Rózsi háza felett
Sötét holló károg:
„Megölted a szívem, lelkem,
Verjen meg az átok!”

Csipkés Rózsi keszkenőjét
Könyeivel mossa,
Éjjel-nappal gyötri lelkét
Szeretője sorsa.

Szendrőlí Holozsnyay Cyrill.

A vén spanyol.

A „BEREGI ÚJSÁG” eredeti tárcája

Irta: Kubowich Zoltán.

I.

Tobolzó mellett lakott az öreg hidalgó ősi, várszerű kastélyában, mely tele volt régi páncélokkal, paizsokkal, egyéb fegyverekkel és családi ereklyékkel. Az öreg herceg Spanyolország legrégebbi családjának az ezeréves Ebrewasoknak volt egyenes leszármazója. Az öreg büszkén beszélte el olykor vendégeinek családjá történetét az ősi szájhagyományok alapján. Meg-meg mutogatta az ősi fegyvertárát. Servilius Ebrewas gót herceg nagy bivalybőr paizsát, a ki kortársa és barátja volt Julius Caesárnak, később Rómába ment lakni, s ott keresztyény hite miatt keresztthalált szenvedett három héttel Pál apostol előtt. Büszkén mutatta Theobold ősenek pallosát, a ki állítólag Aátiusnak volt vezértársa a catalauni csatában. Ő vezette — ugymond — a balszárnnyat, a hol a győ-

zelem volt. A jobb szárnyat vissza szorították a hunok, a derékhad egyforma erős volt. Innen van az, hogy nem tudták a csatát eldönteni. Katholikus Ferdinándtól vitézségeért kapta a Labed Y. Tuba hercegséget. Egy nádszálat, mely az Üdvözítő kezében volt a mikor gunyból királynak öltöztették, ezt don Fernando hozta a szent földről, a ki mint seregének szuverén feje kötött szövetséget Barbarossával. II. don Jago lengyel felkelésben esett el Plevna alatt Kosciuszko jobb oldalán. Don Inan pedig a tatárok ellen harcolt, mint IV. Béla magyar király szövetségese. Muhi pusztán

Mikor pedig Szulejmán Bécszet ostromolta III. don Jago 5000 vitézt vitt csatába Habsburgi Ferdinándnak segítségül.

Ezen vitéz grandoknak minden fegyverzete meg volt itt a családi múzeumban, de az öreg saját magáról is el szokta mondani, hogy karjába az idegeket golyó ronesolta össze, mikor Garibaldi alatt szolgált. A csata után Garibaldi személyesen tüzte melé a vitézségi érmet és háromszor megcsókolta.

De a mit a büszke nemes legbüszkében mutogatott, az nem fegyverzete, hanem leánya volt, egy gyönyörű 16 éves leány, mélytűzű fekete szemekkel. Ez a leány úgy vadászott, vivott, lovagolt, mint egy férfi. Szép, magasnövésű, telt idomu lány volt donna sennora Esmeralde, kit atyja a legszigorubb spanyol etiquette betartásával ne-

rendesen nem közép-, hanem polgári vagy ipariskolába valók.

Egy másik, sokszor hangoztatott vád, hogy az iskola tulterheli növendékeit s ez által az idegességet elősegíti. A magam és mások tapasztalatából tudom, hogy tulterhelés csak a középiskolába nem való növendékeknél tapasztalható. Ha tudnák a panaszkodó szülők, hogy mennyit tanul egy angol, francia vagy egy német diák: már csak a magyar büszkeség is elhallgattatná őket. Egy magyar fiu ne lenne annyira képes, mint a nyugati művelt, nemzetek serdülő tagjai! Gondolatnak is szégyen!

Vannak azonban körülmények, melyek következtében egyes esetekben beáll a tulterhelés; de ezek nem az iskolától, hanem a családtól erednek. Sok szülő tisztán gyermeke előhaladásának, jövőjének biztosítása céljából nem elégszik meg avval, amit gyermeke az iskolában tanul, hanem privátim taníttatja még modern nyelvekre, zongorára, hegedűre, járattja tanciskolába, többször elviszi társaságba, hogy tanuljon emberek közt forogni. Mindez szép is, hasznos is, meg részben szükséges is, de gyenge tanulóknál határozottan az iskolai előhaladás rovására esik. Azok, akik birják, tanuljanak minél többet, de ne annyit, hogy egészségük, testi fejlődésük kárára legyen; a gyengébb tehetségűektől pedig elégedjünk meg az iskolai munka lelkiismeretes teljesítésével.

Ezekkel szemben — tagadhatatlan — alapos és megfontolásra érdemes kifogásokat is emelhetni a középiskola ellen. Én itten csak egyet akarok megemlíteni. És ez az, hogy a kalkulácson, egy pár dicsérő szón, néhány elvétve akadó jutalmon kívül semmi sem áll az iskola rendelkezésére, ami a tanulókat nagyobb eredmény elérésére serkentené. Gondoljunk csak a tornaversenyekre! Milyen odaadással dolgozik a versenyre készülő diák! Mennyire lelkesíti, ösztönzi az a gondolat: hátha kitünteti magát s dicsőséget szerez magának is. meg az intézetnek is, melynek növendéke! Ilyen versenyeket

rendeznek a középiskolákban tanított egy melléktárgyból, a gyorsírásból is. Csak azt nem tudom, miért nem rendeznek a rendes szellemi tárgyakból is? Pedig erre is van példa a franciáknál. Nem régiben olvastam annak a lélekemelő ünnepélynek a leírását, melyen a tantárgyak szerinti nagy verseny győzte ei között a rengeteg sok jutalmakat kiosztották. Irigykedve gondolok rájuk. Én szentül megvagyok győződve, hogy az ilyen versenyek az eredmény fokozására kiválóan alkalmasak. Hogy mikor fognak nálunk is meghonosodni, az a jövő titka. **T. S.**

Egyházmegyei közgyűlés.

A beregi ev. ref. egyházmegye e hónap 5 én reggel 9 órakor tartotta meg Beregszászban a vármegyeház nagytermében nagy érdeklődés mellett őszi közgyűlését. Sütő Kálmán ev. ref. esperes imája után a gyűlés megalakulván, az ügyek tárgyalásához fogott. Az esperes időszaki jelentését a közgyűlés tudomásul vette s egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vette.

A debreceni egyetem ügyében megválasztott vidéki bizottság jegyzőkönyvének be-terjesztésével kapcsolatban — a melyről lapunk már megemlékezett — az egyházmegye megkezdte az adományok sorát. Ötezer koronás alapítványt tett a szép és nemes célra. Örvendetes tudomásul vette a közgyűlés Polgár József volt beregardói földbirtokosnak a beregardói egyház részére tett 2000 koronás alapítványát. Gergelybe — mely nem fogadta el az egyházmegye 400 koronás adományát iskolája céljaira s erővel állami iskolát akar, Kallós Tivadar s Toldy Ignác e. m. tanács bírálóból álló küldöttséget küld az érthetetlen visszatartás indokainak megvizsgálására. A szolyvai templomhely megvásárlásával az e. m. elnökség közbejöttével a szolyvai egyháztanács megbízott. Küldöttség megy Fejérsére is az egyháztagnak és Gáspár János tanító között fenforgó ügy megvizsgálására. A küldöttség tagjai Csoó Zsigmond, Gulácsy Dezső s Simon Andor felügy. lelkész, tanácsbírák. Az istentiszteleti rendtartásra vonatkozólag elfogadta a közgyűlés az egyetemes lelkési értekezlet javaslatát. Hete—Fejércse társaságok utasítottak, hogy az új díjlevél alapján kérjék az államtól a lelkési fizetésekiegészítést s mihelyt azt megkapják, a lelkész választásra azonnal tegyék meg a szükséges lépéseket.

Az egyházmegyei közpénztárnokká megválasztott Vigvári Mihály a hivatali esküt letette s lemondott eddig viselt számvevő-

széki jegyzői s körlátogatói állásáról. Előbbire a közgyűlés Seres Abrahámot, utóbbira Sütő József csetfalvai lelkészt választotta meg. A nagy csapással sújtott izsnyétei egyháztagnak 500 korona azonnali segítséget szavazott meg a közgyűlés s egyben ígéretet tett arra, hogy a kellő időben az egyházzal szemben is éreztetni fogja jótékonyágát. Vadon Béla gulácsi lelkész választását megerősítette s az ifju lelkészt az egyházmegyébe bekebelezte. Varga Sándor e. m. tanácsbíró betegsége fölött érzett részvétét a közgyűlés jegyzőkönyvi kivonatban közli a családdal. Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a várii egyház önálló kántorságot szervez.

Segélykérvények s több apróbb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért, mely után a „kaszinó“-ban bankett volt.

Délután két közigazgatási ügyet intézett el a bíróság, de a tárgysorozatban kiirt fegyelmi ügyet nem tárgyalhatta mert a bíróságot megalakítani nem lehetett.

A nő társadalmi multja. 10

A westphali békétől a francia forradalomig terjedő korszakot rendesen a felvilágosodás korának nevezzük, a minék ugyan nem az az értelme, mintha akkor az, amit felvilágosodásnak mondunk, szelében uralkodott volna. Az e korbéli társadalom rétegeinek némelyikében sokszor e fogalomnak épen ellenkezőjét találjuk, u. m.: babonát, türelmetlenséget és tudatlanságot; de egészen véve magasabb világnézetek kerekedtek felül, pl. ellenreformáció idejében annak a szellemnek, mely a reneszánsz korszakát áthattotta, határozottan folytatása észlelhető.

A hamincevés háboru lezajlása után a családi és társadalmi viszonyokra az a szomorú körülmény volt befolyással, hogy a háboru borzalmai Németországot lakosságának kétharmadától megfosztották és a városok, falvak majdnem teljesen elpusztultak. Talán kevésbé ismeretes az 1650 ben Nürnbergben hozott határozat, mely az elnéptelenedés veszedelmének elhárítása céljából minden férfinak megengedte, hogy két nőt vegyen el, de egyuttal ajánlotta neki, hogy e nőkről jól gondoskodjék s a köztük való egyenletlenséget szüntesse meg. Bizonyára nem volt tudomásuk arról, hogy biztos adatok szerint keleten a soknejűség a szaporodást nem mozdítja elő, hanem inkább hátráltatja.

Ha a bécsi prédikátornak Ábrahám a Sancta Clarának hitelt adunk, ugyakkoriban a bécsi leányok egyedüli gondja volt, hogy férjet kaparítsanak maguknak. Nem vártak arra, hogy szerelmes leveleket, szerenádot kapjanak, hanem maguk igyekeztek kacérkodás, levélváltás, bálók és játékok által a férfiak szerelmét megnyerni. Számos tánc járta

volt. A ki ezt a leányt látta, nem tudta többé elfelejteni, de ő rá még egy férfi sem volt különösebb hatással.

II.

Ez az arany madár, az Ebrewasok utolsó sarja egy szép napon kiröppent a kálitkából. Az ő lelke más régiókban járt, mint atyjáé, kikivánczolt a penészes falak közül, sohse akarta többé látni a rozsdás fegyvereket. Élni akart, világot, embereket ismerni

Egy reggel ezt a levelet találta az öreg íróasztalán: „Ne haragudj édes atyám, nem tehetek másként, elmegyek ebből a bagolyvárból. Esmeralde.”

Egy Ebrewas tette ezt, a kinek egyik öse büskén üzente II. Károlynak, hogy ha király vagy, légy király s megfenyegette, hogy ha rendet nem csinál országában, becsukattja.

Irtózatot harag a gyult a herceg. „Óh, ha tudtam volna — kiáltott fel — hogy ez történik, a fűrészt vízbe folytattam volna! Nem tudom mi ez akar kezdeni, talán Párisba ment szépségevel s gyont szerezni? Csak tudjam meg, hogy becsületén egy párnyi foltot is ejtett, abban a percben meghal, arra esküszöm!”

De a harag hamar helyet adott a rettetes fájdalomnak. Mindenáron felakarta kutatni leányát, dijakat tüzött ki feltalálójának, hatóságokkal kerestette . . . mind hiába. Évek multak el így, míg egy napon a herceg szokott lapját olvasva, a hirdetések között bukkant rá elveszett lányának nyomára. De ez a felfedezés olyan volt, mintha vilám sújtotta volna. Nem akart hinní szemeinek mikor olvasta: „Circus Roncaw. Ma és mindennap az ujonnan felállított nagy műarénában válogatott műsorú előadás, fellépte a legelsőrangú variete művészek és művésznőknek. A világ legerősebb akrobatái versenybirkózás I-ső díj 1000, II ik 500, III ik 150 pezeta. Duncsi a szánolni tudó kutya, Jim a zenélő elefánt, idomított vadállatok. 50 ló, 10 mülovar s lovornó, elsőrangú bohócok. Szenzácio — Necasio Donna Sennora Theresa valóságos vérbéli hercegnő utánözhatatlan produkciója a Bethyiarry nevű vad magyar bikával direkt Hortobágyról Debrecen mellől hozatva erre a célra, a legvadabb bika az egész magyar csordában.

Ez ő, tudom, kiáltott fel . . . komédiás lett . . . s fuldokló zokogásba tört ki . . . egy . . . Ebre . . . was . . . her . . . ceg . . . nő . . .

Másnap az öreg pisztolyt vet magához és Madridba utazott. Elhatározta, hogy a cirkusban az előadás alatt lelővi a leányát, aki ősz fejére ilyen szégyent hozott.

III.

A 10000 emberre való aréna teljesen megtelt. Egy oldalpáholyban ott ült a hidalgó ünnepélyes fekete ruhában. A sablonos mutatványok és a díjbirkózás után kijött egy intező, harsány hangon jelentette, hogy most következik donna Theresa fellépte, meghajította magát s távozott. 5 torreador lépett a porondra, felhuznak egy vasrácot s kiszalad a „Bethyiarry“ a bős magyar bika egy vilássharvu fajmagyar állat. Ebben a percben megszólal valamennyi dob, trombita, klarinét, kis és nagy bőgő, verklí, sip, duda, hegedű és réztányér, az állat egy percre megáll, a torreadorok izgatják, vörös posztóval dühösítik, repülnek testébe a banderillok. Mikor a bika végkép fel volt bősztive kis mellékajtkon eltűntek egyenként a torreadorok. Az öreg pedig ott ült páholyában méltóságosan.

Igy ülheteka római szenatorok a forumon. mikor Brennus galljai betörték Rómába. igen az az a borzasztó szélcsend amely után a legiszonyubb vihar szokott kitörni. Kellemetlen nyikorgással kinyílt egy ajtó. Kilepelt rajta donna Esmeralda vérvörös trikóban. Minden főhajtás nélkül megáll s keresztbe fonja karjait. A bika egy percre megáll mintha gondolkodnék rajta, hogy ezt az istennői termetet törje-e porzójává. Első lábával kezd porozni, szarvával iveket ir a ho.

a mi hathatós eszköz volt a szerelmi viszonyok kialakulására. A férfiak inkább a pénzre néztek és ha megegyezés történt, következett az eljegyzés a hozomány legpontosabb megjelölésével. Az esküvő napján a vőlegény menyasszonyát nászruhával és ékszerrel megajándékozta — ő pedig menyaszonyától vőlegényi inget kapott, melyet azonban a leány nem varrhatott és babonás felfogás szerint a varrónővel az árra vonatkozólag nem is alkudhatott. Az esküvő előestéjén a menyaszony fürdőt vett. Másnap rátűzték a koszorút, melynek egész koronaszerti jellege volt. Esküvő után lakomát következett és ezután a menyasszonyi tánc. Másnap a fiatal asszonyt férje gazdag ajándékokban részesítette és a lakmározást új vendégekkel folytatták.

A ruházatban mindenütt francia divat uralkodott. Hiába emelték fel az irók szavukat az erős fűzés és a mély kivágásu ruha ellen, nem volt eredmény. Ékszereket nagyon szerettek viselni; elefántcsontból készült álfogazat nem volt ritka. Lefekvés előtt viaszszal kent vászonálcot vettek magukra, hogy arcőrüket finomítsák.

Arcukra és keblőkre szépségtapaszkot ragasztottak, hogy a bőr foltjait elfedjék, vagy azt fehérebb színben tüntessék fel. A fodrászat jól begyakorolt művészet volt, a hajpor használata igen divott és a fejdísz (fontagne) kedvelték.

A hölgyek szórakozásaihoz csak ritkán tartozott a lovaglás; sokkal gyakoribbak a táncok, bállok, tea-estélyek. A társalgás nyelve tulnyomólag francia szavakkal vegyült. Vendéglőket szívesen látogattak és sokszor versenyivásra keltek a férfakkal; némely nők, kik dorbézoló férjeikért mentek, nem egyszer ott maradtak velők.

A nőcselédeknek kötelességük urnőjüket mindenüvé kísérni, templomba az ima vagy énekeskönyvet vinni és ott átadni. A felnőtt leánynak rendszeren külön cselédje volt. Az előkelő nők lakájokat tartottak. A cselédek lopásáról és szerelmi kalandjairól sok panasz esett.

A hasznos női foglalkozások közül megemlíthetjük a himzést; a varrást inkább a cselédekre bízták. A mellett szerettek rajzolni, festeni, zenélni és énekelni.

A gyermekágyásokat külön ápolónők kezelték, kik különösen erős babonának hódoltak. Ósrégi patriarhális felfogások szerint fiu születése határtalan örömet okozott, míg a leány világrajövetelét közönyvel vették. A keresztelő oly nagyszabásu ünnepély volt, mint a lakadalom. Ha a gyermekek felnőttek, a leányok játékszereket, babát kaptak és sokszor egész gyermekbált rendeztek amazok részére.

A prédikátorok sokszor panaszkodnak ama könnyelműség miatt, melyet a szolgálók némely értelmetlen szülők gyermekeibe oltottak. A két nem közötti ismeretség nem ritkán a templomban kezdődött.

Ezt aztán ügyes kerítőnők szőtték tovább és a szülők, ha a csábító gazdag volt,

mokba, felkapja fejét, majd hirtelen leszegzi s villámgyorsan rárohan Esmeraldára

A publikum még a lélekzetét is visszafojtotta, a légyzugást is meglehetett hallani.

Esmeralda csak állott összefont karokkal, az utolsó pillanatban lehajolt, megkapta a bika szarvát, lábait félrerugta a levegőben s az ugynevezett „kézenállást” pro-lukált. A bika meglepetésében vadul megrázta a fejét, Esmeralda meg, mint viharban a fiatal jegenye, hajladozott jobbra balra. Előrohantak a szögák s pányvával lefogták a bikát. A közönség csak most tért magához, Esmeralda már leugrott és eltűnt az ötözőjében.

A páholyban pedig örömtől csillogó szemekkel, lázban égve nézte az öreg Ebreawas, a büszke nemes a nagyserű jelenetet. S mikor vége volt, magából kikelve diadalittan kiáltott fel: „Az én vé em, igen, az Ebrewasok vére!”



sokszor szemet hunytak. A könnyelmű nőket a fegyház egyik osztályába helyezték el.

A 16 ik században a nők az uralkodásban ünnekeltek ki; a 17 ikben főleg mint metreszek szerepelnek. Egy országnak sem kellett ez erkölcselenségtől és a velejáró bajoktól annyit szenvednie, mint Franciaországnak XIV Lajos, aki 1660 ban a spanyol Mária Teréziával kelt egybe és Mazarin halála után maga kezdett uralkodni — ő, aki a női nemet annyira tisztelte, hogy minden szolgáló előtt levette kalapját, — megalapította az ún. meresz uralmat; mert az ő kora előtt az e fajta nőknek az államra semmiféle beolyásuk nem volt. Kezdetben udvarában a főszerepet átengedte a soissonsi hercegnőnek ki az ő kerítőnője volt és kit a fil es d' honneur (A becsület női, — egyébiránt a királyi hárem tagja) védnökévé nevezett ki. A királynét teljesen mellőzte és annak nővérét Henriettét szerette, ki azonban már 1670 ben meghalt. Halála után udvarhölgyébe Louise de la Vallièreben keresett a király kárpótlást. Ez szépnek nem volt mondható; de odaadása és szerénysége annyira meghódította a király szívét, hogy az ő tiszteletére pompás ünnepségeket rendeztetett. Versailles városát az ő kedvéért tette széppé. Együttal hercegnői rangra emelte és fiainak grófi címet adott, később kegyvesztett lett és helyét a királyné udvarhölgye, Montespan Françoise márkinő, egy kéjvágyó, szellemes, de szivtelen nő foglalta el.

Louise azonban ebbe beletörődött. Sokszor előfordult, hogy a király feleségével és két metreszével kikocsikázott és a nép a három „királyné” felett gonyolódott.

Ezt megúván Louise de la Vallière, háromszor ment kolostorba; kétszer hozta őt vissza a király, míg végre mint Louise de la misericordia (irgalomnővér) a karmelita kolostorban 1710-ben elhunyt. Montespan asszony férjét a Bastilleba záratta a király és a kerítőnő férjét a dauphin (trónörökös) nevelőjévé nevezte ki.

A papság e botrányt azzal sujtotta, hogy Montespan asszonytól megtagadta a szentségeket; de a miniszterek pártfogásukba vették őt és a király ünnepélyeket rendezett tiszteletére. Fiait hercegekké tette, leányait a legelőkelőbb emberekhez adta nőül.

(Folyt. köv.) Tannhäuser.

A b o t.

A világ egyik legműveltebb nemzetének törvényhozó testülete, bizonyos esetekre, vétségekre behozta a botbüntetést. Azt mondják, hogy nagy oka lehetett rá. Az az ok nálunk Magyarországon is meg van. Meg van másutt is. Nyugodt lélekkel mondhatom hogy kár volt a botbüntetést eltörölni.

Hogy mi lehet az oka a botbüntetés visszaállításának Dániában: ennek egyszerű magyarázata az, hogy a jelen időben törvényes szokáson alapuló büntetési módokat elégtelnek az elkövetett bűntények megtorlására, a bűnösök javítására a, további bűnökről való elrettentésére Dániában és egyebütt.

Az emberi természet különfelesége nagyon is megokolta teszi ennek a kiválóan gyökeres és a régi jó magyar világra kedvesen emlékeztető, j a v i t ó igazságszolgáltatási tényezőnek újra behozatalát. Mert mit látunk? Sok ember egy pár napi áristomot fél sem vesz; sőt még dicsekszik vele, hogy az i g a z s á g a é r t börtönt is szenvedett. Tudtam, hogy becsuknak érte — mondja az illető botot érdemlő egyéniség — de azért kimondtam, a mi a begyemben volt. Felesleges mondanom, hogy itt a rágalmazókat, hamis vádaskodókat s az apróbb tolvajokat értem. Ezekre nézve jó lélekkel behoznál a botbüntetést, mit szintén a mezei tilalmat rontókia is. Fizesse meg a kárt s börtön helyett izelje meg ama javító eszközt, mely mogyorófa név alatt szerepel a növénytanban.

Az nem igaz, hogy a botbüntetés elkeserít és nem javít; hogy az illetőt még több vétség elkövetésére sarkalná. Az igazság az, hogy a bottól jobban fél az illető csapni való eszes lény, mint a börtöntől. S ha jobban fél, kétszer is meggondolja, hogy elkövesse-e azt a tiltott cselekedetet, melyért ma egy pár napi dutyit kap. Jobban fél a bottól, mint a börtöntől, meit a botot meg-

szégyenítőbbnek, lealázóbbnak tartja. É r e z t e t n i kell az illetővel magaviseletének következtetését.

A botbüntetésnek az a célja, hogy testi fájdalmat okozzon annak a rágalmazónak, tolvajnak, aki ártatlan embertársának lelki f á j d a l m a t, vagy anyagi kárt okozott.

A humanizmust tulságba vinni nem kell. A mai állapot mutatja, hogy az illető bűnösök nem javulnak meg, hanem a számuk szaporodik. A közigazgatási hivatalok mellől a börtön eltörölendő és deressel helyettesítendő. Mindjárt nagyobb tekintélyük lesz a szolgabíráknak. Vessző nélkül jól közigazgatni nem is lehet. A biblia is azt mondja, hogy a vessző és dorgálás bölcseséget ad. A szegény eltévelyedett, jobb sorsra érdemes, de botot érdemlő atyafit nem kell kivált munka idején a börtönben pihentetni. Ki kell fizetni érdeme szerint s menjen kenyeret keresni.

A tudósok azt mondják, hogy Munkács környékén azért támadt az a sok savanyuvíz forrás, hogy vele a munkácsi karcos élvezhető legyen. Én meg azt mondom, hogy szép hazánk hegyes völgyes téerein azért díszlik a mogyoró bokor, hogy pompás hajításai a vásott nemzedéket az ország díszére megnemesítsék. **Ss.**

VEGYES HIREK.

* **Kinevezés.** A kultuszminiszter Astleitner Teréz váraljai áll. el. iskolai helyettes tanítónőt ugyanezen iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

* **Áthelyezés.** A kultuszminiszter dr. Gyöngyösi László bártfai gimnáziumi rendes tanárt hasonló minőségben a helybeli főgimnáziumhoz helyezte át.

* **Szabadságolás.** Kóródy Sándornak, a m. szigeti ev. ref. jogakadémia tanárának a lyceum igazgatótanácsa egészsége helyreállítása céljából hosszabb szabadságot engedélyezett, helyettesítésével dr. Bacso Jenő debreceni ügyvédet bízta meg.

* **Helyreigazítás.** A lapunk legutóbbi számában közölt városlélek hírek egyikébe véletlenül hiba került. Özv. Létay Menyhértne ugyanis az izsnyétei tűzkárosult reform. egyháznak a templom felépítéséhez nem, — mint irtuk, két — hanem tíz öl követ adományozott. — A tévedést ezennel készségesen igazítjuk helyre.

* **Uj orgona.** A beregszászi ev. ref. egyház templomában föllálandó uj orgonát — mint értesülünk — a pécsi Angster József és fia cég e hét folyamán fogja felállítani.

* **Templomszentelés.** A munkácsi rom. kath. templom fölszentelését közbejött akadályok miatt nem e hónap 1-én, hanem 24-én tartják meg.

* **Vármegyei közgyűlés.** A törvényhatósági bizottsági tagok közül többen fölkérték a főispánt, hogy szeptember 6-án közgyűlést hívjon össze, a hol a vármegye a politikai helyzettel szemben való állásfoglalását nyomatékosabban kifejezné. A főispán azonban — tekintettel a június 20-iki vármegyei közgyűlés állásfoglalására — nem tartja szükségesnek most a közgyűlés össze hívását s erről a kérelmezőket értesítette.

* **Uj szálloda és vendéglő.** A csizmadia ipartársulat Széchenyi-utca és Verbőcyc-tér sarkán levő telken egy vendéglő, szálloda s kávéház építése iránt kérvényt adott be a városi tanácshoz. A kérelmet azonban ugy a tanács, mint az alispáni hivatal, a hová felbuzzás útján került az ügy, elutasította. Nagy Sándor csizmadia ipartársulati elnök az elutasító határozattal szemben felülvizsgálattal élt a belügyminiszterhez. A miniszter mindkét elutasító határozatot ez év aug. 9-én hozott határozatával az 1901. évi XX. t. c. 3. §. alapján megsemmisítette s utasította a város tanácsát, mint elsőfoku építészrendőri hatóságot, hogy új, kizárólag a város építési szabályrendeletére alapított elsőfoku határozatot hozzon, az építési engedély megadása esetén azonban figyelmeztesse az ipartársulatot, hogy azzal a kérdéses helyen a vendéglői ipar gyakorlására az engedély még

megadottak nem tekinthető. Ezzel egy lépéssel ismét közelebb jutunk ahhoz, hogy végre valahára egy a kor igényeinek mindenben megfelelő szállodája s vendéglője legyen a városnak, amelyet mindeddig oly nehezen nélkülöz a város, de különösen a vidéki és utazó közönség. Reméljük, hogy a város nem fog akadályokat gördíteni a csizmadia ipartársulat emez elemi szükségletet kielégíteni törekvő célja elé.

* **Új pénztintézet.** A beregszászi kir. törvényszék új pénztintézetet jegyzett be a cégek közé „Szobránci takarékpénztár” címmel. Az új intézet megkezdte működését.

* **Megégett asszony.** A petroleum lámpával való gondatlan bánás nagy szerencsétlenség okozója lett Munkácson. Rupp Mihályné — ki nemsokára egy kis gyermeknek adott volna életet — Latorca-utcai lakásán égő petroleumlámpával járkált, miközben a lámpa felső része leesett. Az asszony lábával akarta eltaposni a tüzet, de a láng belekapott ruhájába s a szerencsétlen asszonyt összeégette. Iszonyu kínok között másnap meghalt.

* **Teaestély.** A munkácsi ev. ref. egyháztanács e hónap végén temploma kijávitásának költségeire táncal egybekötött teaestélyt rendez.

* **Kamarai ösztöndíjak.** A debreceni ipari és kereskedelmi kamara a kereskedő és iparos ifjak szakműveltségének előmozdítására az 1905. évben 5 utazási, 10 felsőbb szakiskolai, 2 felső kereskedelmi tandíjmentességi, 11 munkásösztöndíjat és 83 tanonckitüntetést adományozott. Ez ösztöndíjakból 2 munkácsi ifju is kivette a részét. Bíró István iparművészeti iskolai tanuló 120 koronás szakiskolai ösztöndíjat és Tessényi János asztalossegéd 100 koronás munkásjutalmat kapott. Gönczy István és Mezey János tanonciskolai kitüntetésben részesültek.

* **Tűz.** E hónap 1-én a Bátor felől jövő délutáni vonat mozdonyából kiszálló szikrák a bóttrágyi határban levő 275. számú órházhoz tartozó istállót s felszert meggyújtották, amelyben 3 malac is volt. Istálló, felszer s a 3 malac megégett.

* **Függetlenségi párt Munkácson.** E hónap 3-án nagy érdeklődés mellett alakult meg Munkácson a függetlenségi párt. Az alakuló gyűlésre több képviselő is Munkácsra utazott, névszerint Meczer Béla, Bernáth Béla, Kun Árpád, dr. Szilágyi István, Uray Imre. Ott voltak még Buza Barna, kinek képviselői mandátumát a kuria a napokban semmisítette meg s Fried Lajos ügyvéd, a munkácsi választókerületnek a januári választáskor volt függetlenségi képviselőjelöltje. A vármegyei függetlenségi párt részéről Uray Imre elnök, Linner Bertalan alelnök s Rothe Lajos jegyző jelentek meg. A délután 3 órakor érkező képviselőket a pályaudvaron Ferenczy Lajos ügyvéd üdvözölte, mely után nagy sokaságtól kísérvé a „Fürdőker”-be vonultak a gyűlés megtartására. Csomár István korelnök megnyitván a gyűlést, felhívja a megjelenteket, hogy a „Munkács és vidéki függetlenségi pártot” alakítsák meg. A gyűlés a pártalakulást nagy lelkesedéssel kimondta s megválasztotta a tisztviselőket a következőleg: elnök Ferenczy Lajos ügyvéd, alelnökök Csomár István, Schlesinger Frigyes, Bertalan Pál, Klein István, titkár László Ferenc dr., pénztáros Sirokay Béla. Megalkototta a gyűlés a választmányt is és kimondta, hogy Munkácson „Függetlenségi kör” név alatt egy klubot alakít. A gyűlésről üdvözlő sürgönnyel küldtek Kossuth Ferencnek, Apponyi Albert grófnak és Justh Gyulának. A jelenlevő képviselők közül beszédet mondtak Uray Imre, dr. Szilágyi István, Buza Barna. Este a „Csillag” szállóban bankett volt, amelyen sokan vettek részt.

* **Beregmezei szőlő Németalföldön.** Amsterdamban igen keresett a szőlő. A beregmezei szőlőtermelők szövetkeznek, hogy Amsterdamba szőlőt exportáljanak. Amsterdami cégek ajánlataikat már megtették. Néhány beviteli céget bármely szőlőtermelőnek készséggel megnevez a M. Kir. Kereskedelmi Muzeum Budapest, Váci-körut.

* **A munkács-beregszász-v.-naményi vasut.** Augusztus 31-én Beregszászban értekezlet volt a munkács-v.-naményi vasut ügyében, amelyen a meghívott érdekelteken kívül Abonyi Emil keresk min. osz-

tálytanácsos is részt vett. Az értekezlet ki-mondotta, hogy a Munkács, Beregszász és V.-naményi városokat összekötő vasut keskenyvágányu legyen, miután sokkal olcsóbb, mint a rendes vágányu. Az előbbi ugyanis kilométerenként 26,000 koronába, az utóbbi pedig 80,000 koronába kerül. Körülbelül megállapították az építendő vasutirányát is. Munkáctól kiindulva érintené a vasut Dercent, Beregszászt s innen Déda, Daróc, Surány, Tarpa, Gergelyi községek érintésével a mostani közúti vashidont át, — mely ebben az esetben még megerősítették, — futna be a v.-naményi állomásra. Most már nincs egyéb hátra, mint hogy az érdekeltséget megnyerjék az ügynek s a költségeket biztosítsák. Az értekezlet egy szűkebbkörű bizottságot is küldött ki, mely hivatva lesz az érdeklődést folytonosan ébren tartani s fokozni. — Végre valahára talán megvalósul a régen óhajtott vasut, ha mindjárt csak keskeny vágányu lesz is az. A vármegye utibizottsága azonban most már vegye tervbe azt is, hogy a létesítendő állomások megközelíthetők is legyenek.

* **Betörők Asztélyban.** Szerdára virradó éjjel Asztély egyetlen boltját ismeretlen tettesek feltörték s onnan különböző tárgyakat elloptak. Betörték még ugyanakkor egy gazdaember házába is, ahonnan ágyneműt vittek el. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

* **Összeomlott tribün.** A beregmezei urkocsisok egyesületének a verseny pályáját nemrégiben körülpalánkolták, hogy a versenyek nagy ingyen publikumát kizárják. Ugyanakkor nagy költséggel egy állandó tribünt is építetett az egyesület, amely azonban oly gyenge szerkezetű volt, hogy a hétfői vihar összedöntötte. Szerencse, hogy nem a versenyek alkalmával történt a veszedelem. Így legalább az egyesület vezetősége a szeptember 16-án és 17-én tartandó versenyekre erősebben s biztosabban állíthatja fel azt.

* **Szatmármegyei löverseny.** A szatmármegyei lovaregylet e hónap 24-én rendezte az évi löversenyét. A verseny hat pontból áll: a mezei gazdák versenye, sikverseny, hölgyek díja, akadályverseny, teniszverseny és tisztverseny. Nevezési zárnap szeptember 19. A nevezések Poszvácz Nándor egyleti titkárhoz intézendők. (Szatmár, Verbóci-utca 5. sz.)

* **Gimnáziumi tanulók létszáma.** A helybeli áll. főgimnáziumban a beiratások augusztus 31-én végződtek a következő eredménnyel. Beiratkozott az I. oszt.-ba 71, II. 54, III. 53, IV. 42, V. 31, VI. 44, VII. 23, VIII. 25. tanuló. Összesen 343. — Az I. osztályba ezenkívül még tíz tanulót jegyeztek elő s így valószínű, hogy már ez éven az I. osztályban párhuzamos osztályt állítanak. A mi kívánatos is!

* **Népesedési mozgalmak.** Folyó évi aug. 31-től szept. 6-ig bejelentették a beregszászi anyakönyvi hivatalnál a következő születéseket: Szabó Erzsébet ev. ref., Katz Gáspár izr., Kirs Katalin izr., Ickovics János izr., Pancsira Mária gk., Krajnyik Sándor ev. ref., Lengyel Mária gk., Moravcsék Borbála ev. ref., Goldstein Márton izr., Siró Bertalan ev. ref., Lőrinc György ev. ref., Schwarc Sándor izr., Berger Margit izr., Filep Pál ev. ref. Házasságot kötöttek: Méhes Samu izr., Weisz Szeréna izr. Meghaltak: Lengyel Piroška ev. ref., özv. Klein Mórincné Moskovics Záli izr., Kunik Anna gk., Király Dánielné Szücs Mária ev. ref., J kab Erzsébet ev. ref., Friedman Hersch izr.

KÖZÉRDEK.

Gyors segítség. A B. M. K. E. ez év június hó 1-én Ilosván tartott közgyűlése úgy határozott, hogy beszünteti az évről-évré vizsgáló alkalmával a jutalomkönyvek kiosztását, hanem e helyett a rendelkezésre álló 600 koronából a teljesen vagyontalan s igazán rászoruló elemi iskolás gyermekeket tankönyvekkel s írószerekkel látja el. Valóban szép és dicséretre méltó cselekedet! Most az egyesület — mint kerülő uton értesültünk — felhívja a tanítókat, hogy e hónap 10-25 ig jelentsék be, hogy a vezetésük alatt álló iskolában kiknek mily mennyiségben van szükségük írószerekre s tankönyvekre. A közérdek szempontjából csak két megjegyzésünk van. Az egyik az, hogy az ilyen, az egész vármegye iskoláira kiterjedő

felhívást, vagy figyelmeztést épen a közérdek szempontjából minél tágabb körben kell ismertetni; félretekintve minden mellettkéteket. A másik — fontosabb — pedig az, hogy az iskolai évet szeptember elején mindenütt megkezdik, a tankönyvekre s írószerekre tehát — még ha ingyen adják is — már szeptemberben is szükség van Ugy de a jelentkezési határidő szeptember 25., még azután történik a legszegényebbek kiválasztása s csak azután a könyvek és írószerek átadása. Mindez pedig nem történhetik meg október közepe előtt. Már pedig oly kiválóan kulturális célt szolgáló egyesület — mint a B. M. K. E. — nem akarhatja, hogy a vármegye szegény, apró katonái másfél, esetleg két hónapig puska nélkül járjanak a művelődés csatamezőin.

SZÉPIRODALOM.

A Duna titka.

Irta: Zachariásné Kallós Ilona.

Ápril 26. Istenem, mily okos! Ma a parkban sokat beszéltem nekem . . . Oh és hogyan beszéltem, képzeletet gyújtott szavával megtestesült előttem mindaz, amiről beszéltem. Láttam a napsugaras keletet, ahol ő járt. Láttam Orosz-zágot hófedte síksággal és jégtorlaszokat táncoltató Névájával . . . Mennyi szépet, mennyi gyönyörűt láthatott ő. — De az a gesztenyefa sor se volt még soha olyan andalító szép, mint most — amidőn vele sétáltam ott . . .

Május 16. Rég nem írtam a naplómba. Tudja Isten, ugy nem volt mit írni, olyan egyhanguan, unalmasan töltjük az időt, amióta Ödön gróf a fővárosba utazott. De hála az égnek, ma véget érnek a hosszú unalmas napok. Ő holnap reggel megérkezik.

Május 17. Korán keltem, olyan szép, ragyogó vasárnap reggel virradt reánk. Kikíváncsoltam a parkból, ki a szabadba, távol az emberektől, imádkozni. A vetések közt keskeny kis gyaloguton haladtam tova. — Oh mily szép volt az a harmatárban fürdő vidék, mily szépen sorba ülte meg a buza keskeny levelét a harmat, olyan voít, mint valami vakítóan fényes gyöngyfüzér, üde zöld alapon. Elnéztem, milyen pompás színvegyületet alkot a buza sötét zöldje között a tündöklően virító pipacs, az égszín buzavirága hófehér folyóka, mely mindent átkarol tapadó indájával és az apró virágu rózsaszín vad-borsó. — A buza zöld vetés összesimuló lombja alatt pitypalatyok felegettek egymásnak. Fent a kék rezgő légben kis pacsirta trillázott s oly magasra szállt, hogy már csak mint uszó parányi pont tűnt fel szemeim előtt.

Lassan sétálva a Dunáig értem . . . Mindig oly csodás hatással van reám ez a méltóságteljes, impozáns folyó. Egy kissé félelemre gerjeszt, egy kissé elandalít és ezer röpke gondolatot kelt bennem tova surranó hullámaival. Leültem a puha szőnyegre és elővettem imakönyvemet. Még nem nyitottam föl, néztem a Dunát. A napsugarak vakítóan verődtek vissza a hullámfodrokon, melyek halk susogással borultak egymásra, folyton ismétlődő andalító danát képezve. Nem megszerte tőlem öreg fűzfa leomló ágát ringatták a susogó habok . . . Körültem csend volt . . . de melyből ezerféle talányos zizegés, susogás vált ki s mely andalította lelkemet.

Es akkor lelkemnek ez édes kábulatában megjelent előttem az Ödön gróf-dalás alakja. Tisztán láttam szép szabályos arcát, leomló barna fürtjeit, tapadó szelíd tekintetét és az álomkép láttára szívem mind sebesebben dobogott. Halál-tékomban feszülni éreztem a lüktető eret és tudatára jöttem, hogy szeretem, imádom ezt a gyönyörű férfit . . . Zokogni kezdtem, hiszen ez a szerelem nekem keserűség, az a szép férfi nekem elérhetetlen ideál. A szerelem tudata együtt támadt szívemben a reménytelenséggel és zokogtam keservesen.

Ekkor tisztán meghatóan csengett át a vidéken a templomba hívó harang szava. Felrezzentem fájdalmas elmerültségemből, imakönyvem keblemhez szorítva térdre hulltam és imádkoztam . . . imádkoztam anélkül, hogy csak egy szót is szóltam volna, anélkül, hogy csak gondolatban is mondtam volna valamit,

de lelkem Istennél időzött és Isten megnyug tatta háborgó lelkemet.

Haza indultam. Azon az uton, melyen mint gyermek jöttem el, ki előtt az élet és a viág csak egy nagy kérdőjel volt, most mint öntudatos nő tértem vissza, kinek lelke a lemondásban megacélosodott.

Ödön gróf csakugyan megérkezett, de most már tudom, hogy kerülnöm kell őt, nem szabad átadni lelkem azon varázsnak, melyet közelléte reám gyakorol.

Május 18. Ödön gróf azt kérdezte, miért kerültem egész nap a találkozást vele. Én azt feleltem, hogy nem kerülnöm — miért is kerülnöm, de többféle dologgal voltam elfoglalva. Oh ha megmondhattam volna neki: azért kerüllek, mert félek saját áruló szívemtől, mert szeretlek ébredő szívem első rajongó szerelmével.

Május 19. A tó partján ültem . . . néztem azt a második menybort, mely a tó vizében tükröződött vissza: azon is imbolygott a szálló madár. A tó körül nagy százasod fák hintettek árnyat és a víz szélében fehér hinár virág és sárga vízi liliumok himbálózottak és ott a tó napsugaras közepén uszott egy hófehér magányos hattyu. Szegény árva hattyu! Sorsa olyan volt, mint enyém; fény pompa, jólét vette körül és mégis elhagyatva érezte magát.

Ugy ültem ott mozdulatlanul, révedező szemekkel és szívemben végtelen szomorúsággal, midőn csodaszép bariton csendült meg közelen . . . Felugrottam, kémleltem honnan szólhat felém az édes, szivbefutó hang. És felfedeztem őt a tó szélén egy leomló szomoru fűz lombja alatt, amint csónakjában heverve, fehér kezével babrált a fűz ágai közt.

Halkan visszaakartam vonulni, de ő észrevett és kért, tegyek vele egy kis csol naksétát. En tiltakoztam, de ő oly esdve nézett reám szelid szemével, hogy az a tekintet csaknem akaratom ellenére vont a csolnakba . . .

És ott a ringó habokon, az árva hattyu szomszédságában, beszélni kezdett nekem a csokról, szerelemről, kérdezte: gondoltam-e már én az élet üdvére? . . . Oh ha tudná! Kérdezte: dobogott-e már hevesebben szívem egy férfi láttára? És én nemmel teleltem, mikor keblem majd szétpattant szívemnek sebes dobogásától . . . Ekkor ő letette az evezőt és kényszerített, hogy szemébe nézzek, aztán megbüvölő, szelid szemének esdő kifejezésével kísérve szavait, mondá: Hát tud maga nem igazat is mondani, hiszen én ezekből a megriasztott gyermekszemekből úgy tudok olvasni, mint a nyitott könyvből.

Ijedten csuktam le szememet és ő kacagva karjaiba képt.

— Késő, tudom, hogy szeretsz! — kiáltá. Aztán hullatta ajkamra, szememre édes mámorító csókjait . . . Én védekeztem,

elakartam háritani, de megigézett susogásával.

— Ne bánd, én is szeretlek, imádlak, minden gondolatom te vagy, egyedül téged, téged óhajtlak . . . És én csaknem elalélva attól a boldogságtól, hogy ő szeret, hagytam magam ölelni, csókolni. Ott, ott a vizen, a kettős menyboltozat között igazi menyországban álmodtam magamat.

Midőn felébredtem, hasztalan volt kérdezni: mire vezet ez? Szerelmes szavával eloszlatta aggodalmamat, boldogító ígéreteivel az üvöt tárta a jövőben elélem!

Es aztán beszélt a napló tovább örjngő szerelmi lázról, melyben két egybedobbanó sziv lelte fel üdvét . . . (Vége köv.)

Nyilvános számadás

a mezőkaszonyi ev. ref. egyháztanács által f. évi augusztus hó 27-én az egyház javára rendezett két táncmultság bevételeiről és kiadásairól.

Összes bevétel 574 korona
Kiadás 177 kor. 90 fil.

Tiszta jövedelem 396 kor. 10 fil.

Felülfizettek: Horthy Béla, Kladek János 8—8 kor., Csatóy Ferenc 5 kor., Melega Miklós 4 kor., Belényesy Sándor, Somos Jenő, Fésüs Lajos, Róth József, Dr. Nagy Andor, Bertók Béla, Sütő Áron, Miklós József, Szabó Árpád 3—3 kor., Dr. Veltman Sándor, Király Jenő, Gellén Mihály, Belényesy Károly 2—2 kor., Hóny István 1 kor. Jegyeiket megváltották: Csepregy Alajos és Barton István 2—2 koronával.

Fogadják úgy a felülfizető és jegymegváltó urak, valamint az összes jelenvolt kedves vendégek nagybecsű támogatásukért az ev. ref. egyháztanács hálás köszönetét.

Szintén hálás köszönetét fejezi ki az egyháztanács a rendezőknek s ezek között különösen Szekeres Arnold urnak, ki fáradságot nem ismerő buzgalommal igyekezett a multság teljes sikerén.

Kelt Mezőkaszony, 1905. aug. 31.

Zámory Zoltán,
ev. ref. lelkész.

Elemi iskolai tanulók korrepetálását, magántanulók oktatását elvállalja, zongoraórákat jutányosan ad Dóczy Imre, ev. ref. segédkantórgonista.

6780/1905. ki. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy **Mór Jakabné Winkler Záli** hatóságilag engedélyezett **zálogüzletében** a lejárt

s ki nem váltott vagy meg nem hozszabított zálogtárgyak a **f. év szeptember hó 18.** és következő napjain fognak elárvereztetni

Beregszász, 1905. szept. 5-én.

Hunyady Gyula,
városi főjegyző,
iparhatósági megbízott.

45/1905. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a beregszászi kir. törvényszéknek 1905. évi 825/1. számú végzése következtében Dr. Belényesy András ügyvéd által képviselt **Lovag Popiel Vince** javára **Herskovics F. schi** ellen 100 kor. s jár. erejéig 1905. évi február hó 15-én fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 20 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarha és két ló nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az ilosvai kir. járásbírószág 1905. évi V. 28/3. számú végzése folytán 100 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 377 korona bíróilag már megállapított költségek erejéig az időközileg fizetett összeg betudása mellett Bilken adós lakásán leendő eszközzésre **1905. évi szeptember hó 14-ik napjának délután 2 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Ilosván, 1905. aug. 20-ik napján.

Wohl Henrik, kir. bir. végrehajtó.

Sertéstenyésztők figyelmébe!

Jelenleg van 20 drb. vésszen átment másfél éves sertés apa állatom eladé. — Bővebb felvilágosítást ad

Grósz Jenő,
Tisza-Szalkán. 4—5

301—1905. v. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a beregszászi kir. törvényszék 4732—1904. számú végzése által a **vásárosnaményi takarékpénztár** végrehajtató javára **Springer Lajos** ellen 1099 korona tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 800 koronára becsült részvényekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a beregszászi kir. járásbírószág 625/10/1905. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Beregszászban Róth Gábor ügyvéd irodájában leendő eszközzésre **1905-ik év szeptember hó 18-ik napjának délután 3 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttől vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Beregszász, 1905. évi szeptember hó 1-ső napján.

Schuller kir. bir. végrehajtó

F i a t a l rövid- és divatúru szakmában

ügyes segédet keresek azonnali belépésre. Fizetés: ellátáson kívül havi 16—24 korona.

Beregszász, 1905. augusztus

2—2

Gelb Ignác.

1919/05. kig. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagybereg község tulajdonát képező kovászói belsőségen levő **kastély és istálló helyiség kijavitása illetve építése folyó hó 12-én délelőtt 10 órakor** Nagyberegen a község házában szóbeli árlejtés útján valólagba fog adatni.

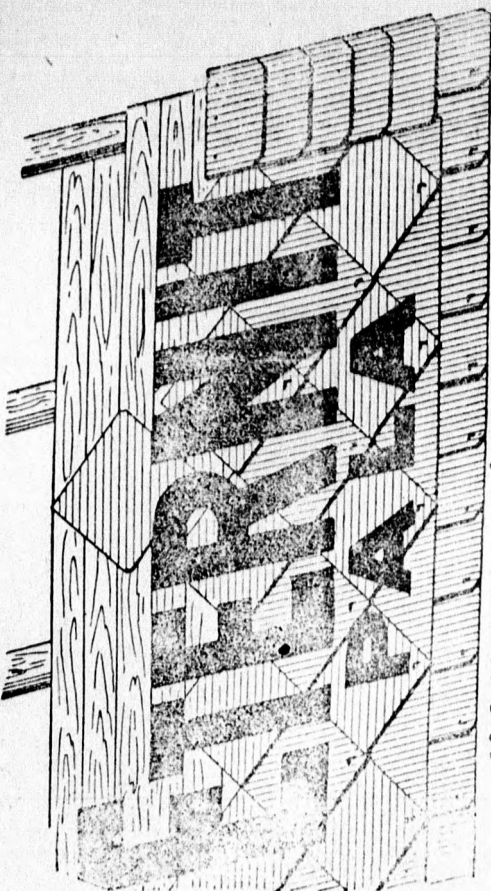
Költségvetésileg előirányzott összeg 4095 k. 80 fil.

Terv és költségvetés a jegyzői irodában megtekinthető.

Nagybereg, 1905. szeptember 1.

Szendrey Lajos,
körjegyző.

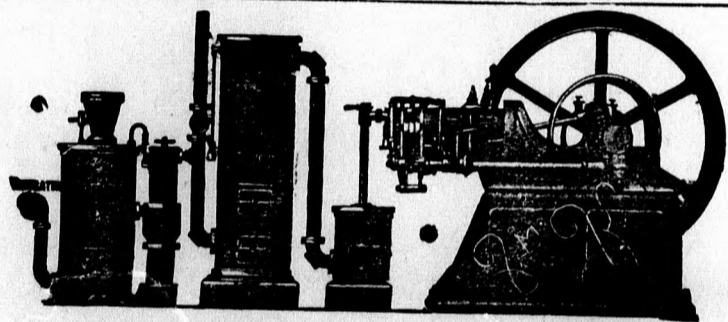
LELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA



MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
TERMINT NYÉK HAISCHKE LAJOS
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-UT 33.

Kiadó lakás.

Damjanich-utcán egy négy szobából, konyhából s szükséges melléképületekből álló lakás október 1-től kiadó. — Értekezni lehet KERTÉSZ DÁNIEL 2-4 törvényszéki hivatalozmánál.



Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST VI. Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntöde Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és loccomobilok, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrang gyártmány. — költségvetés arjegyék ingyen.

Az eperjesi népbank

KÁLYHAGYÁRA

ajánlja a legjobb hírnévnek s mindenütt közkedveltségnek örvendő



tűzálló fehér chamotte-agyagból gyártott

kiváló minőségű diszes kiállítású

cserépkályháit és

KANDALLÓIT

felette jutányos árban.

A gyári szerelőink által felállított kályhák használhatóságáért és jóságáért feltétlen felelősséget vállalunk.

Kizárólagos képviselőnk és raktárunk **MARKOVICS JÓZSEF** urnál Beregszász Andrassy-utca 19. szám alatt. — Képviselőnk kívánatra mintákkal és költségvetéssel szolgálhat.

Regi kályhák átrakása és javítása **jutányosan eszközölködtetnek.**

NYOMTAK A „SZABADSÁG” KÖNYVNYOMDÁBAN BEREGSZÁSZ 1905.

„ANGYAL” gyöngyvirág krém Hozzávaló szappan 1 kor. **Ára 1 korona.**

Szeplőt, májfoltot és mindennemű arc-tisztátalanságot pár nap alatt eltüntet az

„ANGYAL” GYÖNGYVIRÁG CRÉM; a bőrnek fehér, üde színt kölcsönöz

Kapható: **Reichard Jenő**
„Angyal” gyógyszerárában, Beregszász (Bocskay-utca.)

Ára 1 korona. Gyöngyvirág hűgypor 1 kor. „ANGYAL” gyöngyvirág krém

BERTSIK EMIL
20 év óta fennálló
könyv-, papirkereskedése, irószerek raktára és könyvkötészete
MUNKÁCSON.

Ajánlja a **legjobb minőségű, magyar gyártmányu** árukkal dusan felszerelt raktárát.

Kaphatók: legújabb kiadású főgimnáziumi, polgári új és használt, valamint elemi tankönyvek.

Imakönyvek minden felekezeti részére
Képes könyvek, ifjúsági iratok, legújabb regények, Magyar Könyvtár, Tudományos könyvtár stb.

30 féle helyi és vidéki felvételi képes levelező-lap. Darabja 6 fillér. Mindenféle nyomtatványok.

Magyar gyártmányu író- és levélpapírok, tollak, tollszárak, írónok, ténák stb. Könyvkötészet.

2-3

A beregszászi „ANNA” gőz- s kádfürdőben a mai naptól kezdve

mindennap gőzfürdő

kapható.

Frfiaknak:	Nőknek:
Vásárnap délelőtt 1 k. 20 f.	Kedden délelőtt 1 k. 20 f.
délután — 80 f.	délután — 80 f.
Hétfőn egész nap 1 „ —	Csütörtök délelőtt 1 k. 20 f.
Szerdán „ 1 „ —	délután 1 k. — f.
Pénteken „ 1 „ —	Szombaton „ 1 k. — f.
Szombaton délelőtt 1 korona.	

Á nagyérdemű közönség szíves pártfogásáért escedezve, maradok tisztelettel

Hartman Ferencz, fürdőtulajdonos.

A 20% engedm. a fűzetjegyekbe bennfoglaltak míg, pedig úgy, hogy 10 db. helyett 12 db. adatik.

MINDENNAP GŐZFÜRDŐ

Kolbász

azonnal ehető, vagy főzni való 192, pörkölt bőrtű szalonnák elsőrendű zsirnak 154, sós fehér vastag 154, vékony 154, füstölt vastag 164, vékony 164, debreceni paprikás szalonna 184, pácolt fokhagymás paprikás szalonna 200, pácolt sovány szalonna nélküli sonka, karmónádli, oldalas 160 fillér. A fenti árak szállító levele és csomagolása ingyen. Elsőrendű házi zsír 176, hozzá szelencék: 5 kgros 110, 10 kgros 148, 25 kgros 280; az árak fillérekben értendők. Árúim árai, melyek gyakran változó, e helyen minden számban **kolbász** cím alatt található. Szállítja: **Balczár** kivitelei üzlete Nyiregyháza.

HIRDETÉSEKET felvesz a kiadóhivatal. Verbóczy-tér 1. szám alatt.